

Krčki knezovi, kojima Karlo potvrdi darovnice svojih predhodnika, a napose ih još obdari županijom gatskom s Otočcem i Drežničkom sa Slunjem, Cetinom i Tršcem (1323), pa Slavonija i njezin ban Mikac pokoravahu se Karlu. No dalja posljedica bješe i to, da se tim smutnjama znala okoristiti Venecija, jer njezini su ljudi međutim nagoovorili Spljet i Nin, da joj se predadu „u zaštitu“ (1327. i 1329.). Tako zavlada republika mletačka čitavom hrvatskom obalom od Zrmanje do ušća Cetine; jedino Skradin i Omiš ostadoše u vlasti knezova Bribirskih. Istodobno otkinuo je bosanski ban Stjepan Kotromanić Hrvatskoj sav kraj između Cetine i Neretve, onda Imotski, Dumno, Livno i Glamoč načinivši od ovih hrvatskih županija oblast zvanu „Zapadne strane“ ili „Završje“. Nad preostalim dijelom Hrvatske vladao je potpuno samostalno vojvoda Nelipić stolujući u tvrdom Kninu i ratujući čas s dušmanima svojim, naročito knezovima Bribirskim, čas napastujući dalmatinske gradove sve do svoje smrti (1344).

Konac vladanja Karla I. Za to vrijeme vladao je Karlo I, mirno u Ugarskoj i Slavoniji razvijajući još neviden sjaj na svojim dvorovima u Temišvaru i Višegradu, pače sagradi sebi i u Zagrebu palaču.¹ U Slavoniji banovao je Mikac Mihaljević (1325—1343) krepkom rukom, naročito otkad je slomio otpor snažnih Babonića oduzevši im za kralja grad Steničnjak (1327). Međutim je kralj Karlo preгнуo i za tim, da svome rodu steče nove krune, naročito napuljsku i poljsku. I odista, kad je stric njegov, napuljski kralj Robert, ostao bez sina, bude Karlov mlađi sin Andrija zaručen Robertovom unukom Ivanom i poslan u Napulj na odgoju kao budući vladar; dok je stariji sin L ud o v i k imao osim ugarsko-hrvatskoga prijestola nastupiti još i poljski, jer Karlova žena Jelisaveta bješe sestra poljskoga kralja Kazimira, a taj ne imajući sam djece predloži njega poljskim staležima za budućega vladara, što oni i obećase učiniti (1339). I na jugu postiže Karlo znatan uspjeh osvojenjem Beograda (1319), koji ostade odsada trajno u ugarskoj vlasti. Karlo umr'o je 16. jula 1342. ostavivši tri sina: Ludovika, Andriju i Stjepana.

¹ Ondje, gdje je danas palača grofice Burati na Strossmayerovu šetalištu.